

3. М.Солдатенков. На шляху нового трудового законодавства. Довідник кадровика, №2, лютий 2004.
4. О. Стоян. Яким бути Трудовому кодексу України? Праця і зарплата, № 116, червень 2003.
5. В. Хара. Друге народження Трудового кодексу. Праця і зарплата. №43, листопад 2005.

ВЗАЄМОДІЯ ВИКЛАДАЧА ТА СТУДЕНТІВ У РОЗВ'ЯЗАННІ ПРАВОВИХ СИТУАЦІЙ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Доп. - ст. викл. Кононенко О.Я.

Дистанційне навчання - це синтетична, інтегральна, гуманістична форма навчання, що ґрунтується на використанні широкого спектра традиційних та нових інформаційних технологій та їх технічних засобів, що використовуються для доставки навчального матеріалу, його самостійного вивчення, організації обміну викладача із студентом, коли процес навчання не залежить від їх розташування у просторі та часі, а також від конкретної освітньої установи [1, 23].

Однією з основних актуальних проблем у забезпеченні дистанційного навчання є забезпечення взаємодії викладача і студента, визначення проміжних результатів навчальної діяльності для подальшого коректування навчального процесу з метою досягнення оптимального результату. Інформація, отримана в результаті зворотного зв'язку, містить відомості про хід пізнавальної діяльності студента, про можливі проблеми та помилки, що виникають в процесі навчання. [2, 163].

Взаємодія викладача і студента допомагає уявити повну картину процесу розв'язання проблеми

Метою цієї статті є спроба дослідження проблеми взаємодії викладача і студентів при розв'язання правових, ситуативних завдань в умовах дистанційного навчання.

Головним призначенням дистанційного курсу „Правознавство” є формування правової культури, навичок правомірної поведінки студентів у відповідних життєвих

ситуаціях, поглиблення і розширення ними знань у різних галузях права.

В повній мірі це досягається за допомогою розв'язання на практичних заняттях правових ситуацій, при чому таких, які розвивають уміння працювати з текстами нормативно-правових актів, дають можливість перетворювати отриману інформацію в знання і набувати практичних навиків.

Для реалізації зазначених завдань в умовах дистанційного навчання використовуються сучасні комп'ютерні технології, що дозволяють організувати у навчанні взаємодію студентів з викладачем у різних формах:

- чатах проблемного характеру;
- консультаціях з використанням електронної пошти;
- спільних проектах, тощо.

Взаємодія викладача і студентів при розв'язання правових, ситуативних завдань дуже важлива, тому що в умовах дистанційного навчання безпосереднє спілкування між суб'єктами процесу навчання не можливе в звичайному розумінні.

Підготовка і проведення чату передбачає значну попередню роботу кожного з учасників. Зокрема, в ході підготовки викладач визначає завдання у вигляді проблемних ситуацій, список рекомендованої літератури та тематичні посилання.

Завдання з правових ситуацій добираються таким чином, щоб надати студентам можливість самостійно виконати аналіз запропонованої ситуації та знайти шляхи її розв'язання, діючи в межах правового поля. При цьому враховується також і те, що, матеріалу, який пропонується з даної проблематики в дистанційному курсі, недостатньо. Це спрямовує студента на пошук необхідної інформації, використовуючи можливості телекомунікаційних та комп'ютерних технологій. В Інтернеті розміщуються методичні матеріали, лекції, рекомендації по дисципліні. Основний метод пошуку інформації в Інтернеті безкоштовні або платні пошукові сервери адреси деяких з них пропонуються студентам для використання. Наприклад, досить поширеним є пошук інформації в мережі Інтернет за допомогою

пошукових серверів та серверів правового призначення. Адреси деяких з них пропонуються студентам для використання (сайт "Верховна Рада України", сайт "Кабінет Міністрів України", „Сервер законодавчих актів України“, „Liga Online“ (Україна), Універсальний пошуковий український сервер).

В ході електронної дискусії в чаті студенти пропонують власні шляхи розв'язання правової ситуації, яка була запропонована для обговорення. Причому кожен з учасників може познайомитися з варіантами інших учасників. Проаналізувавши варіанти вирішення ситуації, студенти обмінюються враженнями, відповідають на запитання викладача або іншого учасника. Позитивна риса взаємодії студентів між собою в тому, що вони працюють спільно, обмінюються думками стосовно предмету обговорення, оцінюють як свої знання так і знання інших учасників.

Ознайомившись з відповідями, викладач виділяє правильні відповіді, усуває протиріччя, що виникають при розв'язанні правової ситуації, спрямовує хід думок студентів в належному напрямку. Виходячи з умов проблемної ситуації, він ставить додаткові запитання, що допомагають студентам усвідомити особливості даної проблеми.

Аналізуючи результати електронної дискусії оцінюється участь кожного учасника групи, правильність відповідей, якість розв'язання правової ситуації, а також оригінальність запропонованого шляху. Визначається підсумкова оцінка пізнавальної діяльності студента при виконанні навчального завдання.

Досвід застосування віртуальних чатів при дистанційному навчанні показує, що подібну форму колективної роботи доцільно проводити в невеликих групах (4-6 учасників). Така кількість учасників дозволяє забезпечити оперативний прямий і зворотній зв'язок студентів не тільки з викладачем, але й між собою.

Взаємодія викладача і студентів при розв'язання ситуативних завдань дуже важлива, тому що в умов»^дистанційного

навчання безпосереднє спілкування між суб'єктами освіти не представляється можливим.

Схема побудови занять передбачає:

- 1) формування викладачем правової (проблемної) ситуації, запропонованої до розв'язання і постановка завдань учасникам (студентам);
- 2) аналіз правової ситуації, активізація опорних знань студентів з заданої теми, пошук відповідних нормативно - правових документів;
- 3) проведення дискусій щодо шляхів розв'язання правової ситуації;
- 4) аналіз викладачем результатів кожного з учасників дискусії та їх корегування;
- 5) оцінювання знань студентів.

Таким чином, реалізація в умовах дистанційного навчання колективних видів роботи з використанням мережевих та комп'ютерних технологій, забезпечує безпосереднє спілкування між суб'єктами процесу навчання. Разом з тим, процес розв'язання правових ситуацій, запропонованих студентам для колективного обговорення, сприяє формуванню уміння працювати з текстами нормативно - правових документів, що надає можливість перетворювати отриману інформацію в знання і набувати навиків застосування цих знань у відповідних життєвих ситуаціях.

Використана література

1. Андреев А. А. Введение в дистанционное обучение. - М.: 1997.
2. Кухаренко В. Н., Рибалко О. В., Сиротенко Н. Г. Дистанційне навчання: умови застосування / За ред. В. М. Кухаренка. - Харків: НТУ "ХШ". - "Торсінг", 2002.
3. Сисоева С. О. Проблеми дистанційного навчання: педагогічний аспект // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. -№3-4.